

METODICKÉ VYSVETLIVKY

Charakteristika zisťovania

Základ pre výberové zisťovanie pracovných síl tvorí jednoduchý náhodný výber bytov rovnomerne pokrývajúci územie Slovenskej republiky. Výber bytov, ktorého oporu tvoria výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021, je koncipovaný ako proporcionálny, t.j. veľkosť vzorky v každom kraji je závislá od počtu jeho obyvateľov. Štvrťročne je do vzorky zaradených 10 250 bytov, čo predstavuje približne 0,6 % z celkového počtu bytov v SR, trvale obývaných súkromnými domácnosťami. Vybraný byt je súčasťou výberového súboru päť za sebou nasledujúcich štvrťrokov. Každý štvrťrok sa obmieňa 20 % vzorky. V 1. štvrťroku 2025 úspešnosť zisťovania predstavovala 67,8 %; v 8 220 bytových domácnostiach ochotných spolupracovať bolo zistených 17 623 osôb vo veku od 15 rokov.

Údaje zo zisťovania za všetky osoby, ktoré boli ochotné spolupracovať, sú prepočítané na najnovšie údaje o obyvateľstve SR hospodáriace v súkromných domácnostiach. Na váženie je použitá metóda post-stratifikácie podľa kraja, pohlavia a 5 ročných vekových skupín. VZPS je kontinuálne zisťovanie, spracovanie údajov a publikovanie výsledkov sa vykonáva štvrťročne.

Predmetom zisťovania o pracovných silách sú všetky osoby žijúce v súkromných domácnostiach vybraných bytov, v ktorých majú tieto osoby obvyklý pobyt. Do zisťovania nezahrňujeme inštitucionálne obyvateľstvo (t.j. osoby vo výkone trestu, nesvojprávne osoby umiestnené v ústavoch a pod.).

Metodické vymedzenie ukazovateľov

Metodika VZPS vymedzuje jednotlivé ukazovatele v súlade s medzinárodnými definíciami a odporúčaniami ILO a Eurostatu nasledovne:

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (pracovná sila) - všetky osoby vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich alebo nezamestnaných.

Pracujúci - všetky osoby vo veku od 15 do 89 rokov, ktoré počas referenčného týždňa:

- vykonávajú aspoň jednu hodinu akúkoľvek prácu za mzdu, plat, odmenu alebo pracovnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku (prácu na plný alebo kratší pracovný čas, stálu, dočasnú, príležitostnú alebo sezónnu prácu) vrátane osôb pracujúcich v zahraničí do 1 roka, osôb dochádzajúcich za prácou do zahraničia a osôb vykonávajúcich prácu na základe dohôd,
- majú prácu, ale nepracovali z dôvodu choroby, dovolenky, náhradného voľna alebo variabilného pracovného času, materskej alebo rodičovskej dovolenky, školenia súvisiaceho so zamestnaním, mimo sezóny, nedostatku práce u zamestnávateľa, štrajku a výluky, s výnimkou osôb na dlhodobom pracovnom voľne,
- patria sem aj vypomáhajúci (neplatení) členovia rodiny v rodinnom podniku alebo na rodinnej farme, ktorí za svoju činnosť nepoberajú žiadnu mzdu ani odmenu.

METHODOLOGICAL NOTES

Survey characteristics

The Labour Force Sample Survey is based on a random sample of the dwellings evenly covering the area of the Slovak Republic. The sample is proportional to the number of population in each district and covers 10 250 dwellings every quarter, which represent 0.6% of all permanently occupied dwellings by private households. The sample frame is based on the Population and Housing Census conducted in 2021. The selection probability of each region is proportional to its population size. Each selected dwelling household remains in the sample for five consecutive quarters. 20 per cent of dwellings in the sample are replaced every quarter. In the 1st quarter of 2025 the achieved sample size was 8 220 dwellings containing 17 623 persons aged 15 and over, the response rate was 67.8%.

Data from the survey for all persons who were willing to co-operate were weighted on the basis of current demographic data of the Slovak Republic on the population living in private households. Post-stratification is performed by NUTS III region, sex and 5-year age groups. The LFS is a continuous survey; data processing and publishing of the results are carried out every quarter.

The subject of the labour force survey are all persons residing in the private households of the selected dwellings who live in their place of usual residence. Excluded from the survey's coverage is the institutionally population (i.e. prisoners, legally incapable persons in institutions etc.).

Definitions of indicators

Methodology of the LFS indicators fully corresponds to the ILO recommendations as well as the Eurostat definitions:

Economically active population (labour force) - persons aged 15 to 89 years who are employed or unemployed.

Employed persons are defined as all persons aged 15 to 89 years who during the reference week:

- worked at least one hour for pay or profit (full-time or part-time job, permanent, temporary, casual or seasonal job) including employed persons working abroad up to 1 year, cross-border commuters, persons working under agreements on work performed outside employment relationship works,
- had a job but did not work due to illness, holiday, working time arrangements or compensation of overtime, maternity or parental leave, job-related training, off-season, layoff, strike and lock-out except for persons on long-term leave from work,
- the employed persons also include contributing (unpaid) family workers in a family business or on a family farm.

Zamestnanci - osoby vykonávajúce prácu za mzdu, plat alebo iný druh odmeny u verejného alebo súkromného zamestnávateľa.

Samozamestnaní - osoby pracujúce vo vlastnom podniku (podnikatelia so zamestnancami), na vlastný účet (podnikatelia bez zamestnancov) a vypomáhajúci (neplatení) členovia rodiny v rodinnom podniku alebo na rodinnej farme. Medzi podnikateľov bez zamestnancov patria aj členovia produkčných družstiev (poľnohospodárskych alebo výrobných).

Podzamestnaní - osoby, ktoré v sledovanom týždni pracujú na kratší pracovný čas, chceli by však odpracovať viac hodín ako v súčasnosti a sú schopné nastúpiť do nového zamestnania do dvoch týždňov.

Nezamestnaní - všetky osoby vo veku od 15 do 74 rokov, ktoré súčasne spĺňajú tri podmienky:

1. v sledovanom týždni nemajú žiadnu platenú prácu,
2. v posledných štyroch týždňoch si aktívne hľadajú prácu alebo si prácu už našli a do zamestnania nastúpia v priebehu 3 mesiacov,
3. sú schopné nastúpiť do práce najneskôr do dvoch týždňov.

Tieto osoby môžu, ale nemusia byť evidované na úradoch práce ako uchádzači o zamestnanie.

Za aktívne spôsoby hľadania si zamestnania sa považujú: hľadanie si zamestnania prostredníctvom úradov práce, súkromných personálnych agentúr alebo prostredníctvom príbuzných, priateľov a známych, podávanie, odpovedanie alebo sledovanie inzerátov v novinách a na internete, aplikovanie a aktualizovanie online životopisov, priame oslovenie zamestnávateľov, účasť na pracovných pohovoroch a organizovanie príprav na začatie podnikania.

Poznámka:

Uvedená definícia nezamestnanosti je v súlade s Nariadením komisie (ES) č. 2019/2240.

Dĺžka trvania nezamestnanosti - je definovaná ako kratšie z nasledujúcich dvoch období: dĺžky hľadania si zamestnania a doby od ukončenia posledného zamestnania.

Osoby mimo trhu práce (ekonomicky neaktívne obyvateľstvo) od 15 rokov - všetky osoby vo veku od 15 rokov, ktoré nie sú ekonomicky aktívne. Ide o osoby, ktoré sú v sledovanom týždni bez práce a v priebehu posledných štyroch týždňov si aktívne nehľadajú zamestnanie alebo si zamestnanie hľadajú, no nie sú schopní nastúpiť do 14 dní. Patria sem napríklad osoby, ktoré sa pripravujú v škole na povolanie, sú starobnými alebo invalidnými dôchodcami, starajú sa o domácnosť, navštevujú rekvalifikačný kurz alebo neformálne vzdelávanie a podobne. Rovnako sem patria osoby, ktoré majú záujem pracovať, ale zamestnanie si nehľadajú, pretože neveria, že si nájdu primeranú prácu (tzv. odradení).

Osoby mimo trhu práce (ekonomicky neaktívne obyvateľstvo) spolu - ekonomicky neaktívne osoby od 15 rokov a deti mladšie ako 15 rokov.

Miera ekonomickej aktivity - v percentách vyjadrený podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva z obyvateľstva vo veku od 15 do 89 rokov.

Employees - persons who work for a public or private employer and who receive compensation in the form of wage, salary or another remuneration.

Self-employment jobs - self-employed with employees (employers), self-employed without employees (own-account workers) and contributing (unpaid) family workers in a family business or on a family farm. The members of producers' co-operatives are included too (agricultural or productive co-operatives) as self-employed without employees.

Underemployed - persons who are working part-time, wishing to work more and available to start new job within two weeks.

Unemployed - all persons aged 15-74 who were

1. not working for pay or profit during the reference week,
2. actively seeking work during the last four weeks or who found a job to start within a period of at most 3 months,
3. able to start work in the next two weeks following the reference week.

Those persons may but need not always be a job applicants registered at employment office. The following are considered as active search methods: contacted a public employment office or a private personal agency, asked relatives, friends or acquaintances, placed, answered or studied job advertisements, placed or updated CVs online, direct application to the employer, taken a test, interview or examination, made preparations to set up a business.

Note:

The Eurostat definition of unemployment is harmonised under Commission Regulation (EC) N° 2019/2240.

Duration of unemployment - is defined as the shorter of the following two periods: the duration of search for work, or the length of time since the last employment.

Persons outside the labour force (economically inactive population) aged 15 and over - all persons aged 15 years and over who are not classified as economically active. They are defined as persons who were not working for pay or profit during the reference week and were not actively seeking work during the last four weeks or who were actively seeking work during the last four weeks but were not able to start work in the next two weeks following the reference week (students, apprentices, pensioners, persons keeping household, persons in re-training course or in non-formal learning, discouraged workers).

Persons outside the labour force (economically inactive population) in total - economically inactive persons aged 15 and over and children aged up to 15 years.

Economic activity rate (Participation rate) - economically active persons as a percentage of the population aged 15 to 89 years.

Miera ekonomickej aktivity podľa veku - v percentách vyjadrený podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva v určitej vekovej skupine z obyvateľstva v rovnakej vekovej skupine.

Miera zamestnanosti - v percentách vyjadrený podiel počtu pracujúcich osôb z obyvateľstva vo veku od 15 do 89 rokov.

Miera zamestnanosti podľa veku - v percentách vyjadrený podiel počtu pracujúcich patriacich do určitej vekovej skupiny z obyvateľstva v rovnakej vekovej skupine.

Miera zamestnanosti podľa vzdelania - v percentách vyjadrený podiel počtu pracujúcich s určitým stupňom dosiahnutého vzdelania z obyvateľstva s rovnakým stupňom vzdelania.

Miera nezamestnanosti - v percentách vyjadrený podiel počtu nezamestnaných z ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Miera nezamestnanosti podľa veku - špecifická miera nezamestnanosti predstavujúca v percentách vyjadrený podiel počtu nezamestnaných patriacich do určitej vekovej skupiny z ekonomicky aktívneho obyvateľstva v rovnakej vekovej skupine.

Miera nezamestnanosti podľa vzdelania - špecifická miera nezamestnanosti predstavujúca v percentách vyjadrený podiel počtu nezamestnaných s určitým stupňom dosiahnutého vzdelania z ekonomicky aktívneho obyvateľstva s rovnakým stupňom vzdelania.

Neformálne vzdelávanie - predstavuje všetky vzdelávacie aktivity okrem prípravy na povolanie v škole, ktorých sa osoba zúčastnila v priebehu posledných 4 týždňov. Zahrňuje odborné alebo záujmové kurzy, rekvalifikačné kurzy, korešpondenčné kurzy, konferencie, pracovné semináre, školenia, „workshopy“, univerzity tretieho veku, doučovanie, študijné alebo záujmové krúžky a podobne.

Economic activity rate by age - the percentage of persons aged 15 and over in certain age group who are economically active.

Employment rate - persons in employment as a percentage of the population aged 15 to 89 years.

Employment rate by age - the percentage of the population in certain age group who are employed.

Employment rate by education - the percentage of the population with concrete level of education who are employed.

Unemployment rate - unemployed persons as a percentage of the economically active population.

Unemployment rate by age (specific unemployment rate) - the percentage of economically active persons in certain age group who are unemployed.

Unemployment rate by education (specific unemployment rate) - the percentage of economically active people with concrete level of education who are unemployed.

Non-formal education - covers all learning activities organised outside the regular education at school, in which persons participated during the last 4 weeks. Non-formal education includes learning activities such as courses, retraining courses, conferences, seminars, meetings, workshops, correspondence courses, University of the Third Age, private lessons, study circles, interest courses or circles and etc.